

پژوهش‌های بین‌رشته‌ای در اوقات فراغت

دوره ۱، شماره ۴، زمستان ۱۴۰۳

تدوین الگوی سیاست‌های توسعه فرهنگ ورزش‌های بومی و محلی ایران

سیدکریم سعادت میرقدیم^{۱*}، جاوید پورعبدی^۲

۱- دانشجوی دکتری مدیریت ورزش، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه صنعتی شاهرود، شاهرود، ایران

۲- دانشجوی دکتری مدیریت ورزش، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، ارائه الگوی سیاست‌های توسعه فرهنگ ورزش‌های بومی و محلی ایران بود. این پژوهش کیفی، با بهره‌گیری از رویکرد گلیزری نظریه داده‌بنیاد به انجام رسیده است. جامعه آماری تحقیق شامل پژوهشگران، محققان و اساتید دانشگاهی صاحب‌نظر در ارتباط با موضوع مورد بحث بودند که بصورت هدفمند انتخاب شدند. روش گردآوری داده‌ها مبتنی بر مطالعه مبانی نظری مرتبط، اسناد بالادستی و انجام مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته با تعداد ۱۰ نفر از خبرگان تحقیق بود که انجام مصاحبه‌ها با آن‌ها تا اشباع نظری ادامه یافت. به منظور تأیید روایی تحقیق، یافته‌ها و نتایج پژوهش، در اختیار ۴ تن از متخصصان حوزه علوم ورزشی قرار داده شد و اعتبار تعاریف و تعمیم‌پذیری یافته‌های تحقیق مورد بررسی و تأیید آن‌ها قرار گرفت. همچنین، از روش ضریب کاپای کوهن به منظور سنجش صحت و قابلیت اعتماد پژوهش استفاده شد که این ضریب ۰/۷ به دست آمد. یافته‌های تحقیق نشان داد که عوامل بازاندیشی آموزشی، حمایت نهادی، صنعت گردشگری روستایی، توسعه منابع انسانی، رشد و توسعه زیرساخت‌ها، پشتیبانی اقتصادی، پوشش رسانه‌ای، تغییرات ساختاری، تقویت جریان پژوهش در ورزش‌های بومی و محلی، ساماندهی رویدادها، ظرفیت تعامل بین‌المللی در ورزش و تقویت هویت‌های قومی و محلی به عنوان سیاست‌های توسعه فرهنگ ورزش‌های بومی و محلی ایران معرفی می‌شوند. یافته‌های حاصل از این پژوهش به مدیران ارشد، مسئولین اجرایی و سازمان‌های مرتبط با توسعه فرهنگ ورزش‌های بومی و محلی کمک خواهد کرد تا بتوانند در راستای اجرای هر چه بهتر طرح‌ها و برنامه‌های راهبردی خود تلاش نمایند.

اطلاعات مقاله

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۹/۲۵

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۲/۲۲

شماره صفحات: ۱-۲۲

واژگان کلیدی:

توسعه، ورزش‌های بومی و محلی، نظریه داده‌بنیاد

استناد به مقاله:

سعادت میرقدیم، سیدکریم و پورعبدی، جاوید. (۱۴۰۳). تدوین الگوی سیاست‌های توسعه فرهنگ ورزش‌های بومی و محلی ایران. *اندیشه‌های نوین در ورزش تربیتی*، ۱(۴)، ۱-۲۲.

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید.

DOI: <https://doi.org/10.22034/NTES.2025.494052.1025>

URL: https://ntes.imamreza.ac.ir/article_۲۲۲۵۰.html

مقدمه

قرن حاضر را باید «قرن ورزش» نامید؛ قرن که در آن ورزش به یکی از برجسته‌ترین و تأثیرگذارترین ساختارهای جامعه تبدیل شده و در زوایای گوناگون زندگی اجتماعی روزمره انسان‌ها جا گرفته است. بر این اساس، می‌توان از این عنصر، به عنوان یکی از معتبرترین مؤلفه‌ها در علوم اجتماعی نام برد (رحمتی و عباس‌زاده، ۱۳۹۴). ورزش به مثابه یک خرده‌فرهنگ، به افراد فرصت خودشناسی، ابراز عقیده، موفقیت شخصی، کسب مهارت، به نمایش گذاردن توانایی‌ها، تعامل اجتماعی و لذت بردن از سلامتی و رفاه را داده و باعث تأثیرگذاری، تعامل با جمع و مسئولیت‌پذیری انسان‌ها می‌شود (ملائتی و موسوی، ۱۳۹۹). همچنین، این پدیده از جمله فعالیت‌های اوقات فراغت به شمار می‌آید که از طریق کاهش خستگی‌های جسمانی و روانی، روح همیاری و همبستگی را در افراد تقویت و اثرات آموزشی، تربیتی و پرورشی را به همراه دارد. بنابراین، کارکرد ورزش به مثابه یکی از جلوه‌های فردی و اجتماعی در حفظ و بقای سلامت افراد جامعه، بر کسی پوشیده نیست (احمدزاده و همکاران، ۱۳۹۲).

ورزش‌های بومی و محلی به عنوان یکی از ماندگارترین پدیده‌های اوقات فراغت و ورزش همگانی به حساب می‌آیند که همواره طرفداران خاص خود را داشته و مورد توجه بسیاری از کشورها، از جمله ایران قرار گرفته است. این ورزش‌ها دارای خصوصیات بالا بوده و از ویژگی‌های مثبت و ارزشمند دیگری برخوردار می‌باشند که به جهت انطباق با علائق ذوقی، هنری و فرهنگی جامعه می‌توانند گسترش و عمومیت پیدا کنند (کاکاویسی و همکاران، ۱۴۰۲). به‌طورکلی، بیش از ۱۵۰ نوع بازی و ورزش سنتی در ایران وجود دارد که با گذشت زمان و تغییر سبک زندگی، نسل امروز با بسیاری از آن‌ها آشنایی ندارند. ساده و در دسترس بودن، عدم وابستگی به ابزار خاص، تقویت استعداد جسمانی و ذهنی، تسهیل در اجرا، از ویژگی‌های محسوس این نوع ورزش‌ها می‌باشند (غفوری و همکاران، ۱۴۰۰). ورزش‌ها و سرگرمی‌های بومی و محلی همچون قدیمی‌ترین گونه فرهنگی به جا مانده از نسل‌های پیشین، یکی از رایج‌ترین و در عین حال سودمندترین و از هر نظر اقتصادی‌ترین نوع گذران اوقات فراغت در گذشته به حساب می‌آمده است (بیگی، ۱۴۰۰). مطالعه و بررسی ورزش‌های بومی و محلی موجب کسب دانش و اطلاعاتی پیرامون هویت فرهنگ جوامع مورد نظر می‌گردد و بستری را ایجاد می‌کند که با کسب اطلاعات بیشتر در مورد آن‌ها از شادی و نشاط جدایی‌ناپذیر این بازی‌ها استفاده شود (غفوری و همکاران، ۱۳۹۸). ورزش‌های بومی و محلی با فرهنگ و آداب و رسوم هر منطقه پیوندی عمیق دارند و بازتاب‌دهنده علائق و سلیقه‌های ذاتی مردم آنجا هستند. این ورزش‌ها همچنان در بخش‌هایی از کشور رایج‌اند و به دلیل تطابق با ذوق، هنر و فرهنگ جامعه، ظرفیت توسعه و تبدیل به بازی‌ها و ورزش‌های عمومی را دارند. با توجه به تنوع و تناسب هر منطقه و امکانات ساده و موجود، این بازی‌ها می‌توانند گروه‌های گسترده‌ای از افراد در سنین مختلف را به بهترین شکل ممکن جذب کنند و مورد پذیرش قرار گیرند (غفوری و همکاران، ۱۴۰۰).

همان‌طور که گفته شد، ورزش‌های بومی و محلی از فرهنگ و میراث جامعه نشأت می‌گیرند و هر منطقه با توجه به زمینه‌های فرهنگی، زبانی و تاریخی، ورزش‌های مختص به خود را دارد (مسلمی و همکاران، ۱۳۹۷). در راستای احیا و اشاعه ورزش‌های بومی و محلی، کشورهای متعددی از جمله چین، ژاپن و کره با اقدامات اساسی خود در این زمینه، بازی‌ها و ورزش‌های بومی خود مانند کونگ-فو، تکواندو، ووشو و سومو را توسعه و ترویج دادند؛ به این دلیل که این مدل از ورزش‌ها برگرفته از هویت فرهنگی هر جامعه در بحث ورزش هستند و به‌عنوان بخشی از میراث فرهنگی در گستره ورزش، یکی از عوامل تشکیل‌دهنده فرهنگ مردم هر منطقه محسوب می‌شوند (غفوری، ۱۳۹۳). این ورزش‌ها به‌عنوان بخشی از فرهنگ هر ملت، متناسب با وضعیت اقلیمی و فرهنگی هر منطقه بر مبنای فلسفه و منطق خاص طراحی شده‌اند و همین هماهنگی و همراهی با جغرافیا و فرهنگ، رمز ماندگاری آن‌ها تاکنون بوده است (غفوری و همکاران، ۱۳۹۸).

در همین راستا، رابطه فرهنگ و ورزش را می‌توان با استفاده از سه مفهوم تحلیل کرد: مفهوم اول، توسعه فرهنگ ورزش می‌باشد که بیانگر آن است که ورزش بخشی از فرهنگ است و لازم است فرهنگ مشارکت ورزشی در انواع فعالیت‌های بدنی و رشته‌های ورزشی و تفریحی به‌عنوان یک فرهنگ عمومی توسعه یابد. بدون تردید، اساس توسعه ورزش، توسعه مشارکت ورزشی و فرهنگ ورزش و فعالیت بدنی است. البته ممکن است توسعه مشارکت ورزشی همیشه به‌طور متوازن با دیگر ابعاد توسعه پیش نرود. مفهوم دوم، به فرهنگ ورزشی یا کارکردهای فرهنگی ورزش در جامعه مانند جامعه‌پذیری، سرمایه اجتماعی، هویت و غیره مربوط می‌شود. در این رویکرد اثبات‌گرایانه، تلاش می‌شود تا کارکردهای اجتماعی و فرهنگی ورزش به‌عنوان نمادهای اجتماعی به حاکمیت توجیه گردند. توسعه فرهنگی در ورزش، مفهوم دیگری است که در نظام‌ها و سازمان‌های ایدئولوژی و رسالت‌محور گسترش یافته و هدف آن توسعه اعتقادات و باورها (سطح بنیادی و عمیق فرهنگ)، هنجارها و ارزش‌ها (سطح بنیادی، سطح میانی و اجتماعی فرهنگ)، نمادها و رفتارهای مورد نظر (سطح بیرونی و ظاهری فرهنگ) در ورزش می‌باشد. در واقع، هدف از توسعه فرهنگی، القاء فرهنگ مورد نظر خود به جامعه یا فرهنگ تخصصی و حرفه‌ای است (رمضانی‌نژاد و همکاران، ۱۴۰۱). از طرف دیگر، یکی از ابعاد توسعه، تمرکز بر رویکردهای اجتماعی، فرهنگی و تاریخی است. در این راستا، ورزش‌های بومی و محلی با هدف ایجاد ارتباط میان عناصر و روش‌های محلی به‌منظور ارتقاء این نوع ورزش‌ها شکل گرفته‌اند. با این حال، در کشور ما ورزش‌های بومی از بی‌توجهی، فراموشی و عدم توسعه رنج می‌برند. در دیگر کشورها نیز با وجود تأکیدات متعدد، شرایط مشابهی مشاهده می‌شود. امروزه کشورهای پیگیر اصلاحات تلاش کرده‌اند با توسعه و ترویج ورزش‌های سنتی، بومی و محلی، این ورزش‌ها را به‌عنوان جایگزینی برای ورزش‌ها و بازی‌های کشورهای استعمارگر غربی در کشور خود به‌کار گیرند (غفوری و همکاران، ۱۴۰۰). در میان تمامی پدیده‌های اجتماعی، ورزش نیز تحت تأثیر گرایش‌های جامعه قرار دارد. عادات و رفتارهای ورزشی افراد، نگرش‌ها و باورهای آن‌ها در زمینه مسائل ورزشی، همه به‌طور متقابل تحت تأثیر گرایش‌های اجتماعی و رسانه‌ها هستند (منوچهری‌نژاد، ۱۳۹۵). بنابراین، منظور از توسعه فرهنگ ورزش‌های بومی و محلی، ایجاد یک باور

مثبت و همیشگی در میان اقشار مختلف مردم نسبت به این نوع از ورزش‌ها است. در تحلیل پدیده ورزش، باید از رویکرد تحلیل پدیده‌های بی‌نهایت مرتبط استفاده کرد؛ چرا که امروزه ورزش به‌طور حتم با حوزه‌هایی همچون فرهنگ، جامعه‌شناسی، روان‌شناسی، اقتصاد و سیاست ارتباط نزدیکی پیدا کرده است. در حالی که در تحلیل پدیده‌های اجتماعی می‌توان با در نظر گرفتن شرایط مختلف، بسته به نوع پدیده، یک عامل یا شرایط خاص را به‌عنوان عامل اصلی شناسایی نمود.

تحقیقات متعددی پیرامون توسعه فرهنگ ورزش‌های بومی و محلی صورت گرفته است. بر همین اساس، هنرور و همکاران (۱۳۹۳) راهکارهایی در جهت ترویج، ارتقا و احیای ورزش‌های بومی و محلی ارائه دادند. در بحث ترویج، راهکارهای گنجاندن در برنامه‌های آموزش و پرورش، برگزاری در قالب جشنواره‌های ملی و بین‌المللی، آموزش معلمان تربیت‌بدنی و برگزاری در محیط‌ها و فضاهای جذاب، چهار عامل تأثیرگذار بودند. در راستای ارتقاء ورزش‌های بومی و محلی، راهکارهای ایجاد اداره کل ورزش‌های بومی و محلی در وزارت ورزش و جوانان، علمی کردن آن‌ها بر اساس اصول علمی ورزش، تصویربرداری باکیفیت از مسابقات و رویدادها و افزایش بودجه، جزو اولویت‌های این بخش بودند. اندام و همکاران (۱۳۹۴) در بررسی موانع توسعه بازی‌های بومی و محلی از دیدگاه دانشجویان، به این نتیجه رسیدند که عوامل مدیریتی، سازمانی، فرهنگی، درون فردی، محیطی و روانی به ترتیب جزو موانع توسعه این ورزش در کشور می‌باشند. پاپزن و همکاران (۱۳۹۵) دریافتند که برنامه‌ریزی در جهت احیا و ترویج ورزش‌های بومی و محلی می‌تواند پاسخگوی طیف وسیعی از اهداف توسعه روستایی باشد. غفوری و همکاران (۱۳۹۸) در تحقیقی با عنوان «تعیین سهم و نقش دستگاه‌های اجرایی در توسعه ورزش همگانی»، به تبیین میزان سهم ارگان‌های اجرایی کشور در اشاعه ورزش‌های سنتی و بازی‌های بومی و محلی پرداختند. با توجه به نتایج، بالاترین وزن مربوط به وزارت ورزش و جوانان با وزن ۰/۲۱ و پایین‌ترین وزن مربوط به وزارت بهداشت با وزن ۰/۰۹ بود. سلیمانی و همکاران (۱۳۹۹) دریافتند که عوامل اجتماعی، عوامل فرهنگی، عوامل مدیریتی، آموزش و اطلاع‌رسانی و قوانین و مقررات، در طراحی الگوی توسعه ورزش‌های بومی و محلی جامعه ایران مؤثرند. بیگی (۱۴۰۰) به این نتیجه رسید که کمبود زیرساخت‌های گردشگری ورزشی و فقدان همکاری لازم میان سازمان‌های متولی و جامعه محلی، به عنوان مهم‌ترین نقاط ضعف توسعه ورزش‌های بومی و محلی محسوب می‌شود. کاکاویسی و همکاران (۱۴۰۲) در تحقیقی با عنوان «تدوین مدل ساختاری تفسیری توسعه ورزش‌های سنتی و بازی‌های بومی و محلی»، دریافتند که عوامل برگزاری مسابقات و عوامل زیرساختی در سطح اول و عوامل همکاری سازمان‌ها، مدیریتی، نیروی انسانی، آموزشی، رسانه و منابع مالی، به ترتیب در سطوح دوم مدل قرار دارند. ایوانز^۱ و همکاران (۲۰۱۵) بیان کردند که برنامه درسی مدارس استرالیا نقش چشمگیری در آموزش بازی‌ها و ورزش‌های بومی دارد؛ به‌طوری‌که در برنامه درسی بهداشت و تربیت بدنی مصوب سال ۲۰۱۵، آموزش این بازی‌ها و ورزش‌ها برای دانش‌آموزان توصیه شده است. ریگنی^۲ (۲۰۲۰) به این نتیجه رسید قرار گرفتن مردم

1 Evans, J. R.

2 Rigney, D.

بومی و ورزش در یک بافت نژادی تاریخی و سیاسی، بینش‌هایی را در مورد ساخت تاریخی سلطه و نقش نهادهای سیاسی، اقتصادی و فرهنگی در جامعه امکان‌پذیر می‌کند. سیلی^۱ (۲۰۲۲) در تحقیقی با عنوان «استفاده از ورزش و بازی‌های بومی برای گردشگری جامعه پایدار در باربادوس»، به این نتیجه رسید که از طریق ورزش‌های بومی و محلی می‌توان به توسعه اقتصادی و گردشگری جامعه محلی دست پیدا کرد. اسکایل^۲ (۲۰۲۴) در پژوهشی با عنوان «ورزش و طبیعت بومی (مطالعه موردی: از یک باشگاه ورزشی بومی)»، با استفاده از یک تفسیر گسترده از آموزش، به بررسی این موضوع پرداخت که چگونه یک باشگاه ورزشی بومی، دانش سنتی زبانی را به اعضای جوان خود آموزش می‌دهد. نتایج نشان داد که دو مورد آموزش با تمرکز بر دقت و کارایی کلمات محلی بر اساس دانش سنتی و آموزش به اشکال مدرن می‌توانند به آموزش مفاهیم بومی و محلی کمک کنند.

ورزش‌های بومی و محلی به‌عنوان بخشی از میراث فرهنگی و اجتماعی ایران، نقشی اساسی در هویت‌بخشی، انسجام اجتماعی و توسعه پایدار جوامع محلی ایفا می‌کنند. با این حال، در دهه‌های اخیر، این ورزش‌ها به دلیل تغییرات سبک زندگی، گسترش ورزش‌های مدرن، کمبود حمایت‌های ساختاری و نبود سیاست‌های منسجم در معرض فراموشی قرار گرفته‌اند. در این راستا، تدوین الگوی سیاست‌های توسعه فرهنگ ورزش‌های بومی و محلی در ایران، ضرورتی انکارناپذیر است که می‌تواند به احیای این ورزش‌ها، افزایش مشارکت عمومی، تقویت اقتصاد محلی و ارتقاء جایگاه فرهنگی آن‌ها کمک نماید. این پژوهش به دنبال ارائه الگویی جامع و کارآمد برای سیاست‌گذاری در حوزه ورزش‌های بومی و محلی است تا با بهره‌گیری از ظرفیت‌های فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی، راهکارهایی پایدار برای توسعه و ترویج این ورزش‌ها ارائه دهد.

روش‌شناسی

مطالعه حاضر بر اساس هدف، کاربردی و از حیث ماهیت، اکتشافی است که با روش کیفی و توسط استراتژی پژوهشی نظریه داده‌بنیاد^۳ صورت گرفت. نظریه داده‌بنیاد دارای سبک‌های متعددی می‌باشد که در این پژوهش، از رویکرد کلاسیک یا گلیزری استفاده شده است. جامعه آماری تحقیق شامل پژوهشگران، محققان و اساتید دانشگاهی صاحب‌نظر در موضوع بحث بودند که بصورت هدفمند انتخاب شدند. روش گردآوری داده‌ها، مبتنی بر مطالعه مبانی نظری مرتبط، اسناد بالادستی و انجام مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته با تعداد ۱۰ نفر از خبرگان تحقیق بود و انجام مصاحبه‌ها تا زمانی ادامه پیدا کرد که محقق به اشباع نظری^۴ دست یافت. هدف اصلی از نظریه داده‌بنیاد، تبیین یک پدیده از طریق شناسایی عناصر کلیدی آن (مفاهیم، مقوله‌ها و قضایا) و سپس

1 Seally

2 Skille, E. A.

3 Grounded theory

4 Theoretical saturation

طبقه‌بندی روابط بین این عناصر در بستر و فرآیند مربوط به آن پدیده است. این پژوهش با بهره‌گیری از رویکرد ظاهرشنونده^۱ (گلیزری) در تلاش است تا اهداف خود را دنبال کند، زیرا این رویکرد با وجود چالش‌ها، مدل‌سازی‌های به‌دست‌آمده از آن در مقیاس بسیار وسیعی انجام می‌شود و این امر، افق دید محقق را در تحلیل داده‌ها گسترش می‌دهد. پژوهش با بررسی دقیق و عمیق بخش‌های مختلف مصاحبه‌ها و تحلیل کلمات، عبارات، جملات و پاراگراف‌ها، مفاهیم، کدها و مقوله‌ها صورت گرفت. جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها به‌طور هم‌زمان و آگاهانه انجام شد و فرآیند گردآوری داده‌های اولیه به‌منظور شکل‌گیری روند جمع‌آوری مستمر داده‌ها دنبال گردید. این رویکرد به پژوهشگر این امکان را داد تا فرصت‌هایی برای افزایش کفایت مقوله‌های مناسب فراهم کند. مراحل تجزیه و تحلیل داده‌های به‌دست‌آمده از اجرای مصاحبه‌ها به شرح زیر است:

کدگذاری باز: در ابتدا، محتوای تمامی مصاحبه‌ها به‌طور کامل پیاده‌سازی شد و سپس کدگذاری باز برای آن‌ها صورت گرفت. به این ترتیب که داده‌های جمع‌آوری شده از مصاحبه‌ها، به‌صورت مکتوب بر روی کاغذ درج گردید. سپس، با تجزیه و تحلیل خط به خط و پاراگراف به پاراگراف نوشته‌ها، کدهای باز ایجاد شدند.

کدگذاری/انتخابی: هدف از این مرحله، برقراری ارتباط میان طبقات تولیدشده در مرحله کدگذاری باز بود. در کدگذاری محوری، کدهای تولیدشده در مرحله قبل به‌طور مجدد و به‌گونه‌ای نوین بازنویسی شدند تا ارتباطات میان آن‌ها مشخص گردد. این فرآیند منجر به تشکیل گروه‌ها و مقوله‌های جدید می‌شود.

کدگذاری نظری: پس از این‌که تمامی داده‌ها به‌طور کامل در مراحل کدگذاری باز و انتخابی تحلیل شدند، نوبت به گروه‌بندی آن‌ها رسید. در این مرحله، کدهای محوری استخراج‌شده از مصاحبه‌ها دسته‌بندی شدند و سپس، این گروه‌ها با یکدیگر مقایسه شدند تا گروه‌های اصلی و ابعاد مرتبط با هرکدام، شناسایی و استخراج شوند (کلانته سیفری و محمدی، ۱۴۰۰). در جدول ۱، مشخصات مشارکت‌کنندگان تحقیق بیان گردیده است.

جدول ۱. توصیف مشارکت‌کنندگان پژوهش

ردیف	تعداد
۱	۱
۲	۳
۳	۱
۴	۳
۵	۲

دیدگاه‌های مختلفی از سوی محققان در مورد ملاک‌های ارزیابی فرآیند و نتایج پژوهش‌های کیفی مورد توجه قرار گرفته است. برخی از آن‌ها در قالب مقیاس‌های کلاسیک اعتبار و پایایی و با تجدیدنظر در آن‌ها، ملاک‌هایی برای اعتبار و پایایی پژوهش کیفی نشان دادند که شامل اعتبارپذیری، انتقال‌پذیری، اتکاء‌پذیری، تأییدپذیری می‌باشند (دانایی‌فرد و مظفری، ۱۳۸۷). به جهت تأیید روایی تحقیق، محقق نتایج پژوهش را در قالب جدول و گزارش در اختیار چند تن از مصاحبه‌شوندگان قرار داد و اعتبار تعاریف و یافته‌های پژوهش و همچنین تعمیم‌پذیری یافته‌های تحقیق مورد بررسی و تأیید آن‌ها قرار گرفت. همچنین، یافته‌ها در مقام مقایسه با یافته‌های سایر پژوهشگران و تئوری‌های موجود قرار گرفت تا صحت، درستی و معناداری آن‌ها اثبات گردد. همچنین، از آنجایی که تضمین صحت و قابلیت اعتماد مرحله‌ای حیاتی در فرآیند تحلیل داده‌های کیفی صورت می‌پذیرد، برای اندازه‌گیری اعتبار تحقیق، از روش ضریب کاپای کوهن استفاده شد. کاپای کوهن یکی از ابزارهای تصمیم‌گیری آماری به شمار می‌آید که به تعیین میزان توافق و هماهنگی بین دو فرد در یک پدیده می‌پردازد و هر پدیده را به شکل جداگانه یا در بررسی مستقل یک پدیده مورد سنجش قرار می‌دهد. محدوده ضریب کاپا، عددی بین ۱- تا ۱+ است و هر چه خروجی به ۱+ نزدیک‌تر باشد، مبین وجود توافق متناسب و مستقیم و هر چه این عدد به ۱- نزدیک‌تر باشد، بیانگر وجود توافق وارونه و برعکس است. همچنین، ضرایب نزدیک به صفر، نشان‌دهنده عدم توافق می‌باشند (پورعبدی و همکاران، ۱۴۰۰). در همین راستا، محقق پس از طرح سؤالات از روش اجرای پژوهش، آن‌ها را در اختیار ۲ تن از اساتید مدیریت ورزشی قرار داد که پس از محاسبه، ضریب کاپای کوهن ۰/۷ به دست آمد.

یافته‌ها

در این بخش، به تجزیه و تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده در تحقیق پرداخته می‌شود. برای این منظور، نظرات و ایده‌های مشارکت‌کنندگان تحقیق براساس روش تئوری گراندد مورد تجزیه و تحلیل دقیق قرار گرفت. یافته‌های پژوهش با استفاده از تحلیل همزمان و همچنین فرآیند کدگذاری و پس از انجام مصاحبه‌ها حاصل گردید. در ادامه، نتایج کدگذاری‌ها به تفکیک ارائه می‌شود و در راستای شناسایی و تبیین سیاست‌های توسعه فرهنگ ورزش‌های بومی و محلی، براساس داده‌های استخراج شده از مصاحبه‌های اکتشافی، ۲۰۰ کد اولیه شناسایی شد که در جدول ۲، نمونه‌ای از کدها و مفاهیم حاصل از تحلیل داده‌ها نمایش داده شده است.

جدول ۲. نمونه‌ای از کدها و مفاهیم حاصل از تحلیل داده‌ها

مفاهیم	مقوله فرعی	مقوله اصلی
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ارائه خدمات حمایتی مانند بیمه و امکانات رفاهی برای ورزشکاران محلی ✓ ایجاد فرصت‌هایی برای کارآفرینی محلی از طریق ورزش ✓ تشویق جوانان و زنان به مشارکت در ورزش‌های بومی ✓ تقویت ارتباط بین سازمان‌های دولتی و بخش خصوصی در این حوزه ✓ همکاری با سازمان‌های مردم‌نهاد (NGO) در حمایت از ورزش‌های بومی 	حمایت نهادی	عوامل مدیریتی
<ul style="list-style-type: none"> ✓ تأسیس نهادها یا کمیته‌های تخصصی برای پیگیری و ارتقاء این ورزش‌ها ✓ تدوین قوانین و آیین‌نامه‌های حمایتی برای توسعه ورزش‌های بومی و محلی ✓ ایجاد شبکه‌های ارتباطی میان جوامع محلی برای تبادل تجارب 	تغییرات ساختاری	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ احداث فضاهای ورزشی محلی ✓ بازسازی و نوسازی زیرساخت‌های موجود ✓ ایجاد کمیته‌های مدیریت زیرساخت‌ها با مشارکت مردم محلی ✓ نظارت مستمر بر عملکرد و نگهداری زیرساخت‌ها ✓ پایداری و حفظ محیط‌زیست در ساخت زیرساخت‌ها 	رشد و توسعه زیرساخت‌ها	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ برگزاری دوره‌های آموزشی تخصصی برای تربیت مربیان حرفه‌ای در ورزش‌های بومی ✓ تربیت داوران و ناظران محلی 		

مفاهیم	مقوله فرعی	مقوله اصلی
<ul style="list-style-type: none"> ✓ شناسایی و پرورش استعداد‌های جوان ✓ تقویت مهارت‌های اجرایی در مدیریت مسابقات، جشنواره‌ها و رویدادهای مرتبط 	توسعه منابع انسانی	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ تدوین یک تقویم سالانه برای برگزاری مسابقات و جشنواره‌های ورزش‌های بومی ✓ تخصصی‌سازی رویدادها ✓ ترکیب ورزش‌های بومی با دیگر فعالیت‌های فرهنگی مانند موسیقی، غذاهای محلی و ... ✓ تدوین و اجرای قوانین و مقررات مشخص برای برگزاری رویدادهای ورزش‌های بومی ✓ ایجاد لیگ‌ها یا جام‌های ملی برای ورزش‌های بومی ✓ ارائه خدمات مناسب به تماشاچیان، مانند بلیت‌های ارزان یا رایگان 	ساماندهی رویدادها	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ دعوت از تیم‌ها و ورزشکاران خارجی برای شرکت در رقابت‌های محلی ✓ استفاده از رویدادهای بین‌المللی برای ترویج فرهنگ و هویت بومی ✓ امضای تفاهم‌نامه‌های همکاری با کشورهای مختلف برای توسعه و ترویج ورزش‌های بومی ✓ همکاری با سازمان‌های بین‌المللی مانند یونسکو برای حفاظت و ترویج ورزش‌های بومی ✓ تقویت دیپلماسی ورزشی ✓ ثبت ورزش‌های بومی در فهرست میراث فرهنگی ناملموس یونسکو ✓ استفاده از فرصت‌های بین‌المللی برای رشد ورزش‌های بومی 	ظرفیت تعامل بین‌المللی	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ تخصیص بودجه‌های مستقل برای ورزش‌های بومی و محلی ✓ ایجاد صندوق‌های حمایتی ویژه برای خرید تجهیزات محلی موردنیاز ✓ حمایت از تولیدکنندگان بومی تجهیزات ورزشی محلی ✓ ارتقاء مهارت‌های بازاریابی و تبلیغات 	پشتیبانی اقتصادی	عوامل اقتصادی
<ul style="list-style-type: none"> ✓ طراحی تورهای گردشگری ورزشی 		

مفاهیم	مقوله فرعی	مقوله اصلی
<ul style="list-style-type: none"> ✓ تجهیز روستاها به امکانات اقامتی و رفاهی مناسب برای گردشگران علاقه‌مند به ورزش‌های بومی ✓ تشویق جوامع محلی به تولید و فروش صنایع دستی و سوغات مرتبط با ورزش‌های بومی ✓ ایجاد مسابقات کوچک میان گردشگران برای تجربه مستقیم ورزش‌های بومی ✓ ایجاد برنامه‌هایی برای حفظ منابع طبیعی که ورزش‌های بومی به آن‌ها وابسته هستند 	<p>صنعت گردشگری روستایی</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ گنجانیدن ورزش‌های بومی در برنامه‌های درسی مدارس و دانشگاه‌ها ✓ تهیه و انتشار منابع آموزشی و مستندسازی بازی‌های محلی ✓ ادغام ورزش‌های بومی در برنامه‌های تربیت بدنی مدارس و دانشگاه‌ها 	<p>بازاندیشی آموزشی</p>	آموزش و فرهنگ‌سازی
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ایجاد فرصت‌های تحصیلی برای دانشجویان علاقه‌مند به پژوهش در ورزش‌های بومی ✓ همکاری میان دانشگاه‌ها و سازمان‌های مرتبط با ورزش برای احیای ورزش‌های بومی ✓ برگزاری کنفرانس‌ها، سمینارها و کارگاه‌های تخصصی درباره ورزش‌های بومی 	<p>تقویت جریان پژوهش</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ گردآوری تاریخچه، قوانین و نمادهای مرتبط با ورزش‌های بومی ✓ ترویج ارزش‌های اخلاقی و اجتماعی ✓ تقویت زبان و ادبیات محلی در ورزش ✓ احیای نمادها و آیین‌های سنتی ✓ برندسازی ورزش‌های بومی به‌عنوان نماینده هویت قومی 	<p>تقویت هویت-های قومی و محلی</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ تولید محتواهای رسانه‌ای (فیلم، مستند و برنامه تلویزیونی) برای معرفی ورزش‌های محلی ✓ پوشش زنده مسابقات محلی از طریق شبکه‌های تلویزیونی و پلتفرم‌های دیجیتال ✓ استفاده از شبکه‌های بین‌المللی برای معرفی ورزش‌های بومی به جهان 	<p>پوشش رسانه‌ای</p>	

یافته‌های تحقیق نشان داد که عوامل بازاندیشی آموزشی، حمایت نهادی، صنعت گردشگری بومی و محلی، توسعه منابع انسانی، رشد و توسعه زیرساخت‌ها، پشتیبانی اقتصادی، پوشش رسانه‌ای، تغییرات ساختاری، تقویت جریان پژوهش در ورزش‌های بومی و محلی، سامان‌دهی رویدادها، ظرفیت تعامل بین‌المللی در ورزش و تقویت هویت‌های قومی و محلی در توسعه فرهنگ ورزش‌های بومی و محلی ایران تأثیرگذار هستند. در شکل ۱، مدل پارادایمی توسعه فرهنگ ورزش‌های بومی و محلی ارائه گردیده است که نتیجه فرآیند کدگذاری انتخابی و نظریه‌پردازی مفاهیم و مقولات برآمده از گردآوری اطلاعات تحقیق حاضر است. این نظریه مکانیسمی را نشان می‌دهد که به‌وسیله آن، نهادهای دولتی و غیردولتی سازوکار سیاست‌های توسعه فرهنگ ورزش‌های بومی و محلی را بشناسند و در جهت احیا و ارتقاء آن تلاش و کوشش کنند.

شکل ۱. الگوی سیاست‌های توسعه فرهنگ ورزش‌های بومی و محلی ایران

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از این تحقیق، ارائه الگوی سیاست‌های توسعه فرهنگ ورزش‌های بومی و محلی ایران بود. لذا، در امتداد تجزیه و تحلیل داده‌ها و پس از استخراج مفاهیم از مصاحبه‌ها و تقسیم‌بندی آن‌ها در چارچوب طبقات یا مقولات، برای ایجاد نظریه از تحلیل‌های احصاء شده، مقولات به‌طور نظام‌مند

با یکدیگر ارتباط پیدا نمودند. با تحلیل مفاهیم و مقوله‌هایی که از مصاحبه‌ها حاصل گردید و در جهت توسعه پدیده مورد مطالعه، مدلی کلی ارائه شد که در شکل ۱ ارائه گردید.

یافته‌های پژوهش نشان داد تقویت جریان پژوهش و بازانديشي آموزشي در توسعه فرهنگ ورزش‌های بومی و محلی، تأثیر شگرفی بر حفظ و ارتقاء این ورزش‌ها دارد. پژوهش‌های علمی می‌توانند به شناسایی ویژگی‌های خاص و مزایا و چالش‌های ورزش‌های بومی کمک کنند و همچنین، روش‌های بهینه‌ای برای آموزش و انتقال این ورزش‌ها به نسل‌های جدید ارائه دهند. این تحقیقات به شناسایی نیازها و خواسته‌های جوامع محلی در زمینه آموزش و توسعه این ورزش‌ها پرداخته و راهکارهای علمی و کاربردی برای تقویت مهارت‌ها و افزایش مشارکت عمومی در این حوزه‌ها ارائه می‌دهد. از سوی دیگر، مقوله بازانديشي آموزشي نیز با بررسی روش‌های نوین و مبتنی بر تجربیات علمی، می‌تواند به اصلاح برنامه‌های آموزشی و تربیت مربیان مجرب کمک کند که در نتیجه، باعث تقویت بنیان‌های آموزشی ورزش‌های بومی و محلی می‌شود. همچنین بازانديشي آموزشي و پژوهش‌های مرتبط می‌توانند زمینه‌های جدیدی برای ادغام ورزش‌های بومی در نظام‌های آموزشی رسمی و غیررسمی ایجاد کنند. این فرآیند می‌تواند به تدوین دوره‌های آموزشی متناسب با فرهنگ و تاریخ محلی پرداخته و در عین حال، استانداردهای علمی را رعایت نماید. به‌علاوه، پژوهش‌ها می‌توانند اطلاعات دقیقی در مورد تأثیر ورزش‌های بومی بر سلامت جسمانی، روانی و اجتماعی افراد ارائه دهند که یافته‌های حاصل از این پژوهش‌ها می‌توانند به تصمیم‌گیری‌های سیاست‌گذاران و مسئولین ورزشی کمک کنند. این پژوهش‌ها و بازانديشي‌ها نه تنها موجب تقویت جایگاه ورزش‌های بومی در جامعه می‌شوند، بلکه می‌توانند به ارتقاء کیفیت آموزش و ایجاد الگوهای جدید در جهت توسعه پایدار این ورزش‌ها بیانجامند. در صحنه‌گذاری مطلب مذکور، هنرور و همکاران (۱۳۹۳) و غفوری (۱۳۹۳) دریافتند که اساسی‌ترین اقدامات پیرامون احیای ورزش‌های بومی و محلی شامل آموزش و اطلاع‌رسانی از طریق رسانه‌ها، حمایت از فعالیت‌های پژوهشی، آموزش در مدارس و دانشگاه‌ها و چاپ کتاب، مجله و جزوه آموزشی می‌باشد. در نهایت، جریان پژوهش و بازانديشي آموزشي نه تنها به حفظ و ارتقاء ورزش‌های بومی و محلی کمک می‌کند، بلکه زمینه‌ساز توسعه پایدار آن‌ها از طریق ایجاد الگوهای نوین آموزشی و مدیریتی خواهد شد.

حمایت سازمانی یکی دیگر از مقولات مهم در حفظ و توسعه این ورزش‌ها به شمار می‌رود. این نوع حمایت‌ها می‌توانند از طریق تأمین منابع مالی، برگزاری مسابقات و رویدادهای مرتبط و ارائه آموزش‌های تخصصی به افراد و جوامع محلی انجام شوند. حمایت‌های سازمانی به‌ویژه از نهادهای دولتی، غیردولتی و انجمن‌های ورزشی می‌توانند به شناخته شدن ورزش‌های بومی در سطح ملی و بین‌المللی کمک نمایند. این نوع حمایت‌ها به ورزش‌های بومی و محلی اعتبار می‌بخشند و آن‌ها را

از خطر فراموشی نجات می‌دهند. علاوه بر این، حمایت سازمانی می‌تواند زیرساخت‌های موردنیاز برای توسعه این ورزش‌ها را فراهم کند و با توجه به این‌که ورزش‌های بومی اغلب ریشه‌های فرهنگی و تاریخی عمیقی دارند، حمایت سازمانی می‌تواند به حفظ و ترویج این میراث فرهنگی ارزشمند کمک کرده و باعث افزایش آگاهی مردم از اهمیت و نقش این ورزش‌ها در جامعه شوند. حمایت سازمانی یکی از عوامل کلیدی در پایداری و توسعه ورزش‌های بومی و محلی است. این حمایت‌ها که از سوی نهادهای دولتی، غیردولتی و انجمن‌های ورزشی ارائه می‌شوند، می‌توانند نقش مهمی در تأمین منابع مالی، برگزاری مسابقات و آموزش نیروهای متخصص ایفا کنند. تقویت هویت‌های قومی و محلی در توسعه ورزش‌های بومی و محلی باعث حفظ میراث فرهنگی، افزایش حس تعلق و افتخار اجتماعی و تقویت همبستگی در جوامع می‌شود. این فرآیند با احیای ارزش‌های سنتی و ایجاد فرصت‌هایی برای نمایش تنوع فرهنگی، احترام متقابل و تفاهم میان اقوام را ترویج می‌کنند. در نتیجه، تقویت این هویت‌ها نه تنها میراث فرهنگی را زنده نگه می‌دارد، بلکه زمینه‌ساز توسعه پایدار فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی نیز می‌شود. در همین رابطه، یافته‌های تحقیق احمدزاده و همکاران (۱۳۹۲) و رحمتی و عباس‌زاده (۱۳۹۴) صحنه‌گذار این مقوله هستند. در نهایت، تقویت هویت‌های قومی و محلی در ورزش‌های بومی و محلی فراتر از یک فعالیت ورزشی صرف است و نقش مهمی در حفظ میراث فرهنگی و ارزش‌های سنتی یک جامعه ایفا می‌کند.

ظرفیت تعاملات بین‌المللی در توسعه فرهنگ ورزش‌های بومی و محلی تأثیرات قابل‌توجهی دارد؛ زیرا این تعاملات فرصت‌های بی‌ظنیری برای معرفی و ترویج این ورزش‌ها به جوامع دیگر فراهم می‌آورند. از طریق برگزاری جشنواره‌های بین‌المللی، مسابقات جهانی و برنامه‌های تبادل فرهنگی، ورزش‌های بومی می‌توانند هویت فرهنگی ملت‌ها را به نمایش بگذارند و موجب تقویت حس غرور ملی شوند. همچنین، تعاملات بین‌المللی بستری مناسب برای تبادل تجربیات و دانش فنی میان کشورها فراهم می‌کنند، که این امر می‌تواند به بهبود کیفیت و استانداردسازی ورزش‌های بومی و محلی منجر شود. تعاملات بین‌المللی باعث افزایش آگاهی جهانی از ورزش‌های بومی می‌شوند و آن‌ها را به‌عنوان بخشی از میراث فرهنگی ناملموس در سطح بین‌المللی معرفی می‌کنند. این امر به محافظت از این ورزش‌ها در برابر فراموشی و انقراض کمک می‌کند. همچنین، مشارکت در رویدادهای بین‌المللی می‌تواند فرصت‌هایی برای ارتباط میان فرهنگ‌های مختلف فراهم کند که به هم‌زیستی مسالمت‌آمیز و درک متقابل میان ملت‌ها منجر می‌شود. در نتیجه، تعامل بین‌المللی نه تنها باعث تقویت ورزش‌های بومی و محلی می‌شود، بلکه می‌تواند به تقویت دیپلماسی فرهنگی در ورزش و توسعه روابط میان کشورها نیز کمک کند. نتایج تحقیق غفوری و همکاران (۱۳۹۸) بر اهمیت تعاملات و ارتباطات در ورزش‌های بومی و محلی اشاره دارد که موجب شناساندن

ورزش‌های سنتی و فرهنگ و تمدن ایرانی و تقویت ارتباط با سایر کشورها می‌گردد. بنابراین، تعاملات بین‌المللی در توسعه ورزش‌های بومی و محلی، به‌عنوان یک راهکار کلیدی در حفظ، ترویج و استانداردسازی این ورزش‌ها عمل می‌کنند.

ساماندهی رویدادها یکی دیگر از مقولات برآمده از مصاحبه‌های نخبگان تحقیق بود؛ زیرا این رویدادها بستری مناسب برای معرفی و ترویج این ورزش‌ها فراهم می‌آورند. با برگزاری مسابقات و جشنواره‌های محلی، ورزش‌های بومی می‌توانند به جامعه محلی و حتی فراتر از آن شناسانده شوند. این رویدادها می‌توانند موجب افزایش آگاهی عمومی نسبت به اهمیت حفظ و احیای این ورزش‌ها شوند و افراد را به مشارکت فعال در آن‌ها ترغیب کنند. همچنین، از طریق ایجاد رقابت‌های منظم و سازمان‌یافته، می‌توان زیرساخت‌های لازم برای تمرین و توسعه این ورزش‌ها را بهبود بخشید و استانداردهای اجرایی آن‌ها را ارتقا داد. علاوه بر این، ساماندهی رویدادها می‌تواند تأثیرات اجتماعی و اقتصادی گسترده‌ای داشته باشد. این رویدادها معمولاً منجر به جذب گردشگران داخلی و خارجی می‌شوند که این امر می‌تواند به رونق اقتصادی مناطق محلی کمک کند. به‌طورکلی، ساماندهی منظم و حرفه‌ای رویدادهای مرتبط با ورزش‌های بومی و محلی می‌تواند به حفظ، گسترش، و احیای این میراث فرهنگی کمک کرده و جایگاه آن‌ها را در جامعه و حتی در سطح بین‌المللی تقویت کند. در همین راستا، یافته‌های تحقیقات هنرور و همکاران (۱۳۹۴)، پاپ زن و همکاران (۱۳۹۵)، اندام و همکاران (۱۳۹۴) و مسلمی و همکاران (۱۳۹۷)، بر اهمیت ساماندهی و برگزاری منظم رویدادهای ورزش‌های بومی و محلی تأکید داشتند. به‌طور کلی، برنامه‌ریزی منظم و حرفه‌ای رویدادهای مرتبط با ورزش‌های بومی و محلی می‌تواند در احیای این میراث فرهنگی نقش بسزایی داشته باشد. چنین اقداماتی نه‌تنها جایگاه این ورزش‌ها را در جامعه تقویت می‌کنند، بلکه امکان معرفی آن‌ها در سطح بین‌المللی را نیز فراهم می‌آورد که این امر به پایداری و گسترش آن‌ها در آینده کمک خواهد کرد.

یافته‌های تحقیق حاضر نشان داد که تغییرات ساختاری نقش مهمی در توسعه فرهنگ ورزش‌های بومی و محلی ایفا می‌کنند. یکی از اصلی‌ترین تأثیرات این تغییرات، ایجاد نهادها و سازمان‌های تخصصی برای مدیریت، حمایت و ترویج ورزش‌های بومی است. این نهادها می‌توانند با تدوین سیاست‌ها، قوانین و مقررات مناسب، چارچوبی منسجم برای توسعه این ورزش‌ها ایجاد کنند. همچنین، تغییرات ساختاری به بهبود زیرساخت‌های ورزشی نظیر ساخت زمین‌های مناسب، امکانات آموزشی و تجهیز مراکز ورزشی محلی کمک می‌کنند. در سطح اجتماعی و فرهنگی نیز تغییرات ساختاری می‌توانند موجب افزایش پذیرش و اهمیت ورزش‌های بومی و محلی شوند. برای مثال، ادغام این ورزش‌ها در نظام‌های آموزشی و برنامه‌های فرهنگی محلی می‌تواند به حفظ و انتقال این میراث به نسل‌های آینده کمک کند. همچنین، با فراهم کردن حمایت مالی از سوی دولت یا

بخش خصوصی، ورزش‌های بومی می‌توانند منابع لازم برای توسعه پایدار خود را تأمین کنند. در همین رابطه، نتایج تحقیق هنرور و همکاران (۱۳۹۳) نشان داد که ایجاد اداره کل ورزش‌های بومی و محلی در وزارت ورزش و جوانان و تحولات ساختاری در این زمینه می‌تواند موجب ارتقاء ورزش‌های بومی و محلی گردد. در مجموع، تغییرات ساختاری به‌عنوان یک راهبرد اساسی، مسیر توسعه ورزش‌های بومی و محلی را هموار کرده و زمینه‌ساز حفظ و گسترش این میراث ارزشمند فرهنگی می‌شود.

پوشش رسانه‌ای یکی از ابزارهای کلیدی در توسعه فرهنگ ورزش‌های بومی و محلی است که با افزایش آگاهی عمومی و جذب توجه به این ورزش‌ها، می‌تواند نقش مهمی در احیا و گسترش آن‌ها ایفا کند. رسانه‌ها از طریق پخش مسابقات، تهیه گزارش‌های مستند و پوشش داستان‌های مرتبط با پیشینه تاریخی و فرهنگی ورزش‌های بومی، به معرفی این ورزش‌ها به جامعه و حتی فراتر از مرزهای ملی کمک می‌کنند. این امر باعث جذب مخاطبان جدید، از جمله جوانان و افرادی که پیش‌تر با این ورزش‌ها آشنایی نداشتند، می‌شود. همچنین، پوشش رسانه‌ای مناسب می‌تواند الهام‌بخش باشد و افراد بیشتری را به مشارکت در این فعالیت‌ها ترغیب کند. رسانه‌ها نقش مهمی در جلب حمایت‌های مالی و جذب پشتیبان‌ها برای ورزش‌های بومی دارند. وقتی این ورزش‌ها از طریق رسانه‌ها به شکلی گسترده معرفی شوند، شرکت‌ها و سرمایه‌گذاران بیشتری علاقه‌مند به حمایت مالی از آن‌ها می‌شوند. این حمایت‌ها می‌تواند به توسعه زیرساخت‌ها، برگزاری رویدادهای بزرگ‌تر و ارتقاء کیفیت این ورزش‌ها کمک کند. در صحنه‌گذاری مطالب مذکور، عسگری و همکاران (۱۳۹۴) عدم پوشش و حمایت رسانه‌های جمعی از بازی‌های بومی و محلی را در عدم توسعه ورزش‌های سنتی مؤثر دانستند. به‌طور کلی، پوشش رسانه‌ای نه‌تنها به احیای ورزش‌های بومی و محلی کمک می‌کند، بلکه با جلب حمایت‌های اجتماعی و اقتصادی، زمینه‌ساز پایداری و گسترش این ورزش‌ها در نسل‌های آینده نیز می‌شود.

بر اساس تفسیر نگرش شکل‌دهندگان پارادایم تحقیق، پشتیبانی اقتصادی یکی از ارکان اصلی توسعه فرهنگ ورزش‌های بومی و محلی است، زیرا تأمین منابع مالی پایدار می‌تواند به ایجاد زیرساخت‌ها، آموزش نیروی انسانی، و برگزاری رویدادهای مرتبط کمک کند. با پشتیبانی اقتصادی، امکان ساخت و تجهیز اماکن ورزشی مناسب فراهم می‌شود که این امر به افزایش مشارکت و دسترسی عمومی کمک می‌کند. همچنین، سرمایه‌گذاری در برنامه‌های آموزشی برای مربیان و داوران متخصص می‌تواند استانداردهای اجرایی این ورزش‌ها را ارتقا دهد و آن‌ها را جذاب‌تر و حرفه‌ای‌تر کند. پشتیبانی اقتصادی از طریق حمایت‌های دولتی یا سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، به تأمین هزینه‌های برگزاری مسابقات و همایش‌ها کمک کرده و فرصت معرفی این ورزش‌ها به جوامع بزرگ‌تر

را ایجاد می‌کند. تامین منابع مالی کافی، به ایجاد شغل در بخش‌های مرتبط با ورزش‌های بومی، مانند تولید تجهیزات محلی، صنایع دستی مرتبط، و مدیریت رویدادها منجر می‌شود که این امر به تقویت اقتصاد محلی کمک می‌کند. به‌طورکلی، پشتیبانی اقتصادی، نه تنها به احیای ورزش‌های بومی و محلی کمک می‌کند، بلکه با تقویت جنبه‌های فرهنگی و اقتصادی، این ورزش‌ها را به ابزاری برای توسعه پایدار و هویت‌سازی تبدیل می‌کند. هنرور و همکاران (۱۳۹۳) افزایش بودجه و حمایت مالی مناسب از ورزش‌های بومی و محلی را در ارتقای این ورزش‌ها بسیار ضروری دانستند. همچنین نتایج تحقیق نودهی و همکاران (۱۳۹۶) نشان داد که کمبود بودجه و منابع مالی و اعتباری در بخش ورزش روستایی یکی از نقاط ضعف در توسعه ورزش روستایی و بومی و محلی استان گلستان شناسایی شد. بنابراین، پشتیبانی اقتصادی نه تنها موجب احیای ورزش‌های بومی و محلی می‌شود، بلکه با تقویت جنبه‌های فرهنگی و اقتصادی، این ورزش‌ها را به ابزاری مؤثر برای توسعه پایدار و هویت‌سازی تبدیل می‌کند.

نیروی انسانی متخصص و ماهر پایه‌ای‌ترین عامل برای گسترش و حفظ ورزش‌های بومی و محلی است؛ به همین دلیل، توسعه منابع انسانی نقش حیاتی در پیشبرد و تقویت فرهنگ این ورزش‌ها ایفا می‌کند. آموزش و تربیت مربیان، داوران، و مدیران حرفه‌ای در حوزه ورزش‌های بومی می‌تواند به بهبود کیفیت اجرای این ورزش‌ها و افزایش جذابیت آن‌ها برای شرکت‌کنندگان و مخاطبان منجر شود. همچنین، توسعه منابع انسانی می‌تواند از طریق برنامه‌های آموزشی و کارگاه‌های تخصصی به انتقال دانش و مهارت‌های مرتبط با ورزش‌های بومی کمک کرده و تضمین کند که این دانش به صورت پایدار به نسل‌های آینده منتقل می‌شود. این امر به تقویت هویت فرهنگی و احیای ارزش‌های سنتی مرتبط با این ورزش‌ها کمک می‌کند. علاوه بر این، با تربیت نیروی انسانی ماهر، فرصت‌های شغلی جدیدی در زمینه‌های مرتبط با ورزش‌های بومی ایجاد می‌شود، مانند تولید تجهیزات، آموزش و مدیریت رویدادها. این مسئله به‌ویژه در مناطق روستایی و کم‌برخوردار، که اغلب خاستگاه این ورزش‌ها هستند، می‌تواند به توسعه اقتصادی و اجتماعی منطقه کمک کند. همچنین، منابع انسانی آموزش‌دیده قادر خواهند بود که از این ورزش‌ها به‌عنوان ابزاری برای ترویج سلامت، نشاط اجتماعی، و همبستگی فرهنگی در جامعه استفاده کنند. در همین رابطه، اندام و همکاران (۱۳۹۴) در بررسی موانع توسعه ورزش‌های بومی و محلی به این نتیجه رسیدند که کمبود نیروی انسانی متخصص و آگاه در این زمینه (مربی، داور و ...)، یکی از مهم‌ترین دلایل عدم توسعه این ورزش‌هاست. در مجموع، توسعه منابع انسانی یکی از ارکان‌های اساسی در گسترش و حفظ ورزش‌های بومی و محلی محسوب می‌شود، زیرا نیروی انسانی متخصص و ماهر می‌تواند نقش کلیدی در ارتقاء کیفیت، اجرای صحیح و افزایش جذابیت این ورزش‌ها ایفا کند. آموزش و تربیت مربیان، داوران و مدیران حرفه‌ای نه تنها

موجب بهبود سطح کیفی رقابت‌ها می‌شود، بلکه باعث افزایش مشارکت مردم و ایجاد انگیزه برای یادگیری و تمرین این ورزش‌ها خواهد شد.

یکی دیگر از مقولات برآمده از مصاحبه‌های نخبگان تحقیق، رشد و توسعه زیرساخت‌ها بود، زیرا زیرساخت‌های مناسب، بستری پایدار برای آموزش، تمرین و برگزاری رویدادهای مرتبط فراهم می‌آورند. احداث و تجهیز اماکن ورزشی محلی که با ویژگی‌های خاص ورزش‌های بومی هماهنگ باشند، می‌تواند دسترسی آسان‌تر افراد به این فعالیت‌ها را تضمین کند. این زیرساخت‌ها شامل زمین‌های بازی مناسب، سالن‌های چندمنظوره و تجهیزات تخصصی هستند که باعث می‌شوند ورزش‌های بومی باکیفیت بالاتر و جذابیت بیشتری ارائه شوند. همچنین، زیرساخت‌های مناسب می‌توانند تعداد بیشتری از شرکت‌کنندگان و تماشاگران را جذب کرده و زمینه را برای برگزاری رویدادهای محلی، ملی و حتی بین‌المللی فراهم کنند که به شناخته شدن این ورزش‌ها در مقیاس بزرگ‌تر کمک می‌کند. این زیرساخت‌ها می‌توانند به توسعه گردشگری ورزشی کمک کنند، به‌ویژه اگر ورزش‌های بومی بخشی از میراث فرهنگی منطقه محسوب شوند. رشد و توسعه زیرساخت‌ها، پایه‌ای برای پایداری ورزش‌های بومی و محلی ایجاد می‌کند و به ارتقاء جایگاه آن‌ها به‌عنوان بخشی از فرهنگ و هویت جامعه کمک می‌کند. در صحنه‌گذاری مطلب مذکور، سلیمانی و همکاران (۱۳۹۹) در طراحی الگوی توسعه ورزش‌های بومی محلی در جامعه ایران، تأمین امکانات و ایجاد خانه‌های ورزش را بسیار مؤثر دانستند. همچنین بهشتی و همکاران (۱۴۰۱) دریافتند که فقدان امکانات برای ترویج ورزش‌های روستایی (بومی و محلی) یکی از عوامل اساسی در احیا و ارتقاء این ورزش‌ها می‌باشد. در نهایت، رشد و توسعه زیرساخت‌های ورزشی نه‌تنها زمینه را برای پایداری ورزش‌های بومی و محلی فراهم می‌آورد، بلکه موجب تقویت هویت فرهنگی، افزایش مشارکت اجتماعی و بهبود وضعیت اقتصادی در جوامع محلی می‌شود.

صنعت گردشگری روستایی تأثیر چشمگیری در توسعه ورزش‌های بومی و محلی دارد و می‌تواند فرصت‌های جدیدی برای معرفی و ترویج ورزش‌های بومی به گردشگران داخلی و خارجی فراهم سازد. بسیاری از ورزش‌های بومی و محلی دارای جذابیت‌های خاصی هستند که می‌توانند به‌عنوان جاذبه‌های گردشگری در مناطق روستایی معرفی شوند و با برگزاری رویدادهای ورزشی بومی در فضاهای روستایی، گردشگران می‌توانند با فرهنگ و سنت‌های محلی آشنا شوند و این امر به ارتقاء هویت فرهنگی و بومی کمک می‌کند. به‌علاوه، برگزاری جشنواره‌ها و مسابقات محلی که ورزش‌های بومی در آن‌ها نقش دارند، می‌تواند گردشگران را به سفر به این مناطق ترغیب کرده و به توسعه صنعت گردشگری کمک کند. علاوه بر این، صنعت گردشگری روستایی می‌تواند به ایجاد اشتغال و رشد اقتصادی در مناطق روستایی منجر شود و با جذب گردشگران، فرصت‌هایی برای توسعه

خدمات گردشگری مانند هتل‌ها، رستوران‌ها و دفاتر راهنمایی فراهم آورد که به اشتغال‌زایی در این مناطق کمک می‌کند. همچنین، از آنجاکه بسیاری از ورزش‌های بومی ریشه در طبیعت دارند، توسعه گردشگری مرتبط با این ورزش‌ها می‌تواند به حفظ و نگهداری منابع طبیعی کمک کند؛ زیرا نواحی روستایی با تکیه بر میراث فرهنگی و طبیعی خود به‌عنوان مقصد گردشگری معرفی می‌شوند. به‌طورکلی، به نظر می‌رسد با توجه به کدهای استخراج‌شده از تحقیق حاضر، می‌بایست بازنگری اساسی در فرآیندها و خط‌مشی‌گذاری‌ها پیرامون توسعه فرهنگ ورزش‌های بومی و محلی صورت گیرد تا موجب احیای این ورزش‌ها گردد. نتایج تحقیق غفوری و همکاران (۱۴۰۰) نشان داد که بازی‌های بومی و محلی با توسعه گردشگری، ایجاد ارزش، اشتغال‌زایی، درآمدزایی و افزایش تولید به افزایش تولید ناخالص داخلی منجر می‌شوند. همچنین، بازی‌های بومی و محلی با ایجاد مشاغل مرتبط با گردشگری، مشاغل مرتبط با تولید وسایل بازی‌ها، مشاغل مرتبط با نیروی انسانی برگزارکننده بازی‌ها و مشاغل جانبی موجب ایجاد اشتغال خواهند شد. همچنین بیگی (۱۴۰۰) اشاره داشت که مهم‌ترین نقاط قوت توسعه گردشگری ورزشی استان گیلان، موقعیت جغرافیایی و جاذبه‌های متنوع طبیعی و ورزش‌های کهن بومی- محلی است. بنابراین، ایجاد یک برنامه جامع برای توسعه گردشگری ورزشی روستایی و بهره‌گیری از ظرفیت‌های آن می‌تواند نقش مهمی در احیای ورزش‌های بومی و محلی و تقویت هویت فرهنگی داشته باشد.

به‌طورکلی، توسعه و حفظ فرهنگ ورزش‌های بومی و محلی مستلزم رویکردی جامع و همه‌جانبه است که شامل تقویت جریان پژوهش، بازانديشي آموزشي تعاملات بین‌المللی، ساماندهی رویدادها، تقویت هویت‌های قومی و محلی، رشد زیرساخت‌ها، پوشش رسانه‌ای، حمایت‌های سازمانی، پشتیبانی اقتصادی، تربیت نیروی انسانی متخصص و صنعت گردشگری روستایی می‌شود. هر یک از این عوامل به‌طور مستقیم و غیرمستقیم، در ارتقاء جایگاه این ورزش‌ها نقش دارند و می‌توانند به افزایش مشارکت عمومی، جذب سرمایه‌گذاری و رونق گردشگری ورزشی منجر شوند. از سوی دیگر، تغییرات ساختاری و سیاست‌گذاری‌های هدفمند نیز می‌توانند مسیر پایداری برای توسعه این ورزش‌ها ایجاد کنند. درنهایت، با برنامه‌ریزی منسجم و حمایت‌های لازم، ورزش‌های بومی و محلی می‌توانند نه تنها به‌عنوان میراثی ارزشمند حفظ شوند، بلکه به ابزاری برای توسعه فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی جوامع تبدیل گردند. یافته‌های حاصل از این پژوهش به مدیران ارشد، مسئولین اجرایی و سازمان‌های مرتبط با توسعه فرهنگ ورزش‌های بومی و محلی کمک خواهد کرد تا بتوانند در راستای اجرای هرچه بهتر طرح‌ها و برنامه‌های راهبردی خود تلاش نمایند.

احمدزاده، ا؛ موسوی، س. ج؛ و دوستی، م. (۱۳۹۳). شناسایی فرصت‌ها و چالش‌های فرهنگی ورزش استان مازندران. پژوهش‌های معاصر در مدیریت ورزشی، ۴ (۷)، ۱۵-۲۹.

- اندام، ر.؛ عسگری، م. و سلیمی، م. (۱۳۹۴). بررسی موانع توسعه بازی‌های بومی و محلی از دیدگاه دانشجویان. *فصلنامه علمی پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی*، ۴ (۲)، ۶۱-۴۹.
- بیگی، ح. (۱۴۰۰). بررسی نقش عرضه داشت‌های ورزشی بومی محلی در توسعه گردشگری استان گیلان بر اساس مدل تلفیقی A'WOT. *مدیریت و توسعه ورزش*، ۱۰ (۲)، ۲۰-۱.
- بهشتی، ر.؛ سمیعی، س.؛ حیدری، ر.؛ و کشتی‌دار، م. (۱۴۰۱). طراحی و تدوین برنامه راهبردی هیأت ورزش‌های روستایی و بازی‌های بومی محلی استان خراسان رضوی و ارائه راهکارهای توسعه. *فصلنامه علمی پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی*، ۱۱ (۱)، ۱۰۵-۷۵.
- پاپ‌زن، ع.؛ آگهی، ح. و شاه‌مرادی، م. (۱۳۹۵). توسعه ورزش روستایی با محوریت ورزش‌های بومی و محلی. *مدیریت و توسعه ورزش*، ۴ (۲)، ۲۹-۱۵.
- پورعبدی، ج.؛ ساعت‌چیان، و.؛ و کشتی‌دار، م. (۱۴۰۰). تبیین جایگاه ورزش همگانی در اندیشه رهبر معظم انقلاب با رویکرد تحلیل محتوا. *پژوهش در ورزش تربیتی*، ۹ (۲۴)، ۳۰۰-۲۷۳.
- پورنگ، ع.؛ پورنگ، ن.؛ غیور باغبانی، س. م. (۱۳۹۹). ارائه مدل عوامل مقصد محور مؤثر بر گرایش به مقصد و طول مدت اقامت گردشگران مطالعه موردی: شهر مشهد. *نشریه گردشگری شهری*، ۷ (۲)، ۶۹-۵۱.
- رحمتی، م. م. و عباس‌زاده، م. (۱۳۹۴). توانمندی‌های ورزش روستایی، توسعه محلی و مشارکت اجتماعی (مورد مطالعه: کشتی گیله‌مردی). *توسعه محلی (روستائی-شهری)*، ۷ (۱)، ۷۸-۵۹.
- رضانی نژاد، ر.؛ احمدی، ف.؛ عاشقی، ب. و اسکندری پور، م. (۱۴۰۱). مدیریت پیشرفته در سازمان‌های ورزشی. *تبریز: انتشارات طنین دانش*.
- دانایی فرد، ح.؛ مظفری، ز. (۱۳۸۷). ارتقاء روایی و پایایی در پژوهش‌های کیفی مدیریتی: تاملی بر استراتژی‌های ممیزی پژوهشی. *پژوهش نامه مدیریت*، ۱ (۱)، ۱-۲۰.
- سلیمانی، ن.؛ خاکساری، غ. ر. و افکار، ع. (۱۳۹۹). طراحی الگوی توسعه ورزش‌های بومی- محلی در جامعه ایران. *ماهنامه جامعه‌شناسی سیاسی ایران*، ۳ (۴)، ۲۱۴۷-۲۱۶۷.
- عادلخانی، ا.؛ واعظ موسوی، س. م. ک. و فراهانی، ا. (۱۳۹۱). سرمایه فرهنگی شرکت‌کنندگان در ورزش همگانی (سیاست‌گذاری و راهکارها). *مجلس و راهبرد*، ۱۹ (۶۹)، ۵-۳۲.
- غفوری، ف. (۱۳۹۳). الگوی توسعه گردشگری بر مبنای توسعه بازی‌های بومی و محلی در کشور. *مطالعات مدیریت ورزشی*، ۲۴ (۵)، ۱۷۴-۱۵۶.
- غفوری، ف.؛ اسمعیلی، م. و سهرابی، پ. (۱۳۹۸). مطالعه تطبیقی همبستگی و قرابت ورزش‌های سنتی و بازی‌های بومی- محلی ایران و چند کشور منتخب جهان. *فصلنامه علمی پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی*، ۸ (۳)، ۸۱-۸۸.

- غفوری، ف.؛ بابایی سلطانقلی، ح. و شهلائی، ج. (۱۴۰۰). بررسی تأثیر بازی‌های بومی و محلی بر افزایش در تولید ناخالص داخلی و ایجاد اشتغال. *مطالعات مدیریت ورزشی*، ۱۳ (۶۵)، ۶۲-۷۸
- قزلسفلو، ح. ر. و چوری، ع. (۱۴۰۲). تدوین الگوی جامع گردشگری فرهنگی- ورزشی استان گلستان: فستیوال بومی- سنتی اسب ترکمن. *نشریه مدیریت ورزشی*، ۱۵ (۴)، ۳۵۲-۳۳۲.
- کاکاویسی، پ.؛ بهرامی، ش. و عیدی، ح. (۱۴۰۲). تدوین مدل ساختاری تفسیری توسعه ورزش‌های سنتی و بازی‌های بومی و محلی. *مطالعات مدیریت ورزشی*، ۱۵ (۸۰)، ۱۷-۲۴.
- کشکر، س.؛ قاسمی، ح. و کارگر، غ. ع. (۱۳۹۵). تعریف فرهنگ ورزش و مؤلفه‌های آن با تکیه بر آراء متخصصان، ورزشکاران و دست‌اندرکاران ورزش کشور. *فصلنامه علمی- پژوهشی مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش*، ۳ (۴)، ۲۲-۱۱.
- کلاته سیفری، م. و محمدی، م. (۱۴۰۰). اثر برنامه نود برآمخته بازاریابی لیگ برتر فوتبال ایران. *مدیریت ارتباطات در رسانه‌های ورزشی*، ۹ (۱)، ۳۱-۴۶.
- مسلمی، ا.؛ غفرانی، م. و صابری، ع. (۱۳۹۷). طراحی و تدوین استراتژی توسعه ورزش‌های بومی- سنتی استان کرمان. *نشریه مدیریت ورزشی*، ۱۰ (۱)، ۸۵-۱۰۲.
- ملائی، م. و موسوی، ش. (۱۳۹۹). ارتباطات ورزشی با رویکرد بین الملل. تبریز: انتشارات طنین دانش.
- منوچهری نژاد، م.؛ همتی نژاد، م.؛ رحمتی، م. و شریفیان، ا. (۱۳۹۷). شناسایی و تحلیل عوامل مؤثر بر نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش در کودکان و نوجوانان از دیدگاه معلمان تربیت بدنی. *نشریه مدیریت ورزشی*، ۱۰ (۱)، ۱۶۳-۱۷۹.
- نظری، س.؛ رضوی، م. ح.؛ امیرنژاد، س. و رضاییان قیه‌باشی، ا. (۱۳۹۹). سناریوهای ورزش همگانی ایران در افق ۱۴۱۲. *آینده‌پژوهی ایران*، ۵ (۲)، ۳۳۳-۳۰۹.
- نودهی، م. ع.؛ احمدی، م.؛ نودهی، غ. ر. و داداشی، م. ص. (۱۳۹۵). تدوین استراتژی توسعه ورزش روستایی و بومی و محلی استان گلستان. *مطالعات راهبردی ورزش و جوانان*، ۱۵ (۳۳)، ۱۶۳-۱۸۸.
- هنرور، ا.؛ غفوری، ف.؛ ططری حسن گاوپار، ا. (۱۳۹۳). الگویابی توسعه ورزش‌های بومی و محلی در کشور. *مطالعات مدیریت ورزشی*، ۷ (۳۱)، ۳۳-۴۸.
- Evans, J. R., Wilson, R., Dalton, B., & Georgakis, S. (2015). Indigenous participation in Australian sport: The perils of the Panacea proposition. *Cosmopolitan Civil Societies: An Interdisciplinary Journal*, 7(1), 53-79.

- Helgadóttir. G, Sigurðardóttir. I. (2018) .The Riding Trail as Geotourism Attraction: Evidence from Iceland. *Geosciences*, 8, 376.
- Ramshaw. G, Gammon. SJ.(2016). Towards a critical sport heritage: implications for sport tourism, *Journal of Sport & Tourism*. 10(4): 229–241.
- Rigney, D. (2020). Sport, Indigenous Australians and invader dreaming: A critique. In *Sport and postcolonialism* (pp. 45-56). Routledge.
- Sealy, W. C., & Wheeler, P. (2023). Using indigenous sport and games for sustainable community tourism in Barbados. In *Inclusive Community Development Through Tourism and Hospitality Practices* (pp. 273-297). IGI Global.
- Skille, E. Å. (2024). Indigenous sport and nature—a case study of a Sámi sport club. *Journal of Adventure Education and Outdoor Learning*, 24(4), 580-590.
- Yang. JJ, Chuang. YC, Lo. HW. Lee. TI.(2020). A Two-Stage MCDM Model for Exploring the Influential Relationships of Sustainable Sports Tourism Criteria in Taichung City. *International Journal of Environmental Research.*, N 17: 2-17.

Developing a model for policies to develop indigenous and local sports culture in Iran

Seyed Karim Saadat Mirghadam¹, javid pourabdi²

- 1) PhD student at Shahrood University of Technology
- 2) PhD student at University of Guilan

Abstract

The aim of the present study was to develop a model of policies for the development of indigenous and local sports culture in Iran. The research method is qualitative and uses the Glaserian approach of grounded theory. The statistical population of the study included researchers, scholars, and academic professors who were experts in the subject of discussion, who were selected purposefully. The data collection method was based on studying relevant theoretical foundations, upstream documents, and conducting semi-structured interviews with 10 research experts, with interviews continuing until theoretical saturation. In order to confirm the validity of the study, the findings and results of the study were provided to 4 experts in the field of sports sciences, who examined and approved the validity of the definitions and generalizability of the research findings. Also, the Cohen's kappa coefficient method was used to determine the accuracy and reliability of the study, which was obtained as 0.7. The research findings show that the factors of educational rethinking, institutional support, rural tourism industry, human resource development, infrastructure growth and development, economic support, media coverage, structural changes, strengthening the research flow in indigenous and local sports, organizing events, international interaction capacity in sports, and strengthening ethnic and local identities are introduced as policies for developing indigenous and local sports culture in Iran. The findings of this research will help senior managers, executive officials, and organizations related to the development of indigenous and local sports culture to be able to work towards the best implementation of their strategic plans and programs.

Keywords: Development, Indigenous and Local Sports, Grounded Theory

Corresponding author's email: (<mailto:saadat.sina1376@gmail.com>)